

[M. F. Mortensen.]

Ejere vil altsaa faa en Chance, som jeg imidlertid ikke mener, vi kan give enkelte private Personer. Selv om disse Fabrikker gaar over til at blive Andelsselskaber, saaledes at Dyrkerne kommer til at eje dem, mener jeg ikke, det vil være rigtigt at give disse Kartoffeldyrkere en Fordel.

Det er nødvendigt at forhindre dette og træffe en eller anden Foranstaltning derimod; paa hvilken Maade det skal ske, er jeg ikke helt klar over, men jeg kunde tænke mig, at man foretog en Beregning over, hvor meget Kartoffelmelet skal koste for at dække de rene Produktionsomkostninger. Lad os sige, at Fabrikkerne faar 30 Ø. pr. kg Kartoffelmel, saa er Produktionsomkostningerne dækket, men for at Fabrikken kan amortiseres, skal Prisen være f. Eks. 36 Ø. Jeg kunde tænke mig, at de 6 Ø. gik ind i en Fælleskasse, hvorigennem alle Fabrikker, baade de nye og de gamle, amortiseredes. Paa den Maade vil det komme alle Dyrkerne til gode, og alle Dyrkerne vil blive ligestillede. En saadan Ordning maa kunne træffes af Administrationen. Det er jo Meningen, at Ministeriet for Handel og Industri sammen med et Udvalg skal administrere Lovens Bestemmelser, og Staten vil muligvis ogsaa blive økonomisk interesseret i Foretagenderne, da det maaske bliver nødvendigt, at Staten yder Laan til Opførelsen af de nye Fabrikker.

Jeg skal i øvrigt ikke komme ind paa de enkelte Paragraffer, dem er der gjort Rede for i den højtærede Ministers Fremsettelsestale, Lovforslaget er heller ikke saa omfattende, kun skal jeg lige nævne, at naar der i § 2 staar, at Prisen for Kartoffler skal fastsættes for hvert Høstaar, finder jeg, det er rigtigt; selv om en Kartoffelpris af 3 Kr. pr. 100 kg Kartoffler er passende i Aar, er det ikke sikkert, den er passende de kommende Aar; Prisen maa staa i passende Forhold til den øvrige Produktion indenfor Landbruget. Vi har ikke indenfor Landbruget en Vare, der er udsat for saa svingende Priser fra Aar til Aar som netop Kartoffler; derfor er det ogsaa nødvendigt, at Leverandørerne binder sig for en længere Aarrække til Levering af Kartoffler, ellers vil det blive saaledes, at et Aar, hvor vi har høje Kartoffelpriser, vil de ikke

sælge til Fabrikkerne, og disse vil saaledes komme til at ligge stille.

Med disse Bemærkninger skal jeg paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling og navnlig til hurtig Behandling. Vi skal jo have Fabrikationen i Gang allerede til Efteraaret, saa det er paa høje Tid, at Dyrkerne faar Rede paa, hvor store Arealer de eventuelt kan komme til at dyrke med Kartoffler.

Vejen: Det er rigtigt, som det ærede Medlem, der talte paa Socialdemokratiets Vegne, nu udtalte, at det væsentligt er de svigtende Afsætningsforhold i Udlandet for en Række Landbrugsprodukter, der har gjort, at Regeringen har maattet fremsætte det foreliggende Lovforslag om en Kartoffelmelsordning. Det er ogsaa rigtigt, at vi efterhaanden af overmægtige Forhold udefra tvinges ind under en Selvforsyning. Der er her kun Tale om et meget begrænset Omraade; selv om vi gaar over til at fabrikere det Kartoffelmel, der forbruges her i Landet, er det ikke en Reform, som kan hjælpe Priserne med Hensyn til hele Kartoffelavlens her i Landet op, men det kan jo bidrage til, at der sikres dem, som kommer ind under denne Ordning, en Mindstepris, en nogenlunde ordentlig Pris for en Part af de Kartoffler, de avler.

Vi fra vor Side maa imidlertid stille som Betingelse for at gaa med til saadanne Ordninger, at de Andelshavere, som gaar med til Kartoffelmelsfabrikkerne, ikke i væsentlig Grad kommer ud for økonomiske Tab. Vi har jo set den Kartoffelmelsindustri, der blomstrede op under Krigen. Der findes i Bemærkningerne til Lovforslaget en Opførelse, hvorefter der paa et givet Tidspunkt var oprettet 55 Kartoffelmelsfabrikker her i Landet, og denne Udvikling af Fabrikationen af Kartoffelmel paa dette Tidspunkt førte til meget store Tab for en lang Række af Landmænd, Tab, som svier til de Folk den Dag i Dag. Derfor maa vi betinge os, at den Ordning, som nu tænkes gennemført, bliver af en saadan Art, at de Folk, der er med til at rejse disse Fabrikker, ikke kommer ud for nogen tilsvarende økonomisk Risiko, som de var ude for den Gang, for der er jo ikke i Landbruget nu en saadan økonomisk Bæreevne, at det kan taales.